

NA ŠTO TOČNO MISLIMO KAD KAŽEMO DA SMO U EUROPI?

Izbjegavanje propisa iz područja prostornog planiranja povećava mogućnost pojave požara, a vatrogascima otežava njegovo gašenje

Tekst: Boris Banjan, dipl.ing.

Foto: OsijekNet

Prvog svibnja oko podneva u Osijeku je buknuo požar u jednom od najgušće naseljenih dijelova grada, na Vijencu Ivana Meštrovića. Vatrom je zahvaćena sjeverna strana krovšta jednokatnog objekta, a u samo nekoliko minuta vatra je zahvatila većinu od oko 250 m² njegove površine.

Nije toliko problem što je vjerojatni uzrok požara roštiljski delirij koji svakog prvog svibnja zahvati Osječane, pa vatre već od ranog prijepodneva gore na najčudnijim mjestima (ovdje se radilo o bacanju žara s balkona zgrade na krov opožarenog objekta), već ono što ostavlja bez riječi jest činjenica da je objekt koji je zahvatio požar smješten odmah ispod stambene deseterokatnice. Početno sagrađen kao jednokatni betonski objekt sa ispunama i pregradnim zidovima od opeke te betonskom dekom kao ravnim krovom, kasnije je preuređen (vjerojatno zbog problema pro-

puštanja vode, ali i problema izolacije gornjih prostorija) tako da je na betonskoj deci izgrađeno drveno krovšte s pokrovom od materijala bitumenske osnove.

Dakle, tražiti počinitelja požara bilo bi pogrešno, a ne preispitati činjenicu da je objekt adaptiran pri čemu su mu bitno promijenjena požarna svojstva, a sve to bez poštivanja propisa iz područja graditeljstva.

Izgradnja opožarenog objekta dogodila se vjerojatno negdje prije, a njegova adaptacija poslije Domoinskog rata. Objekt je izgradila tvrtka OLT iz Osijeka kao društveno okupljalište, a sada ga koristi tvrtka Filmoteka iz Osijeka kao skladište. Objekt se sa sjeverozapadne strane nalazi u podnožju deseterokatnice s istaknutim balkonima, a s istočne strane jedva dvadesetak metara udaljen je dvokatni stambeni objekt s potkrovljem dimenzija cca 60 x 12 x 12 m. Taj je objekt izgrađen na zidanoj konstrukciji bez betonskih deka, na drvenim gredama kao nosačima za stropove te drvenim potkrovljem. Ovaj objekt nastanjuju uglavnom stariji stanovnici naselja što znači da se u slučaju požara moglo dogoditi da neki od njih ne mogu sami napustiti ugroženi prostor. Situaciju je dodatno zakomplicirala činjenica da je oko ovih objekata gusto posađeno,

uglavnom crnogorično, drveće.

Požar je stvorio ogromnu količinu dima i veliku toplinu koja je ugrozila stanare deseterokatnice. Toplina je udarala po fasadi i grijala prozorske okvire te sve stvari koje su se našle na balkonima. Većina Osječana u to vrijeme izišla je vani i preselila se u prirodu pa nije bilo nikoga tko bi stvari maknuo s balkona.

Ipak, vatrogasci grada Osijeka po tko zna koji put sprječavaju tragediju. Pripadnici JPVP-a Grada Osijeka sprječavaju širenje vatre i dima na okolne objekte, a u gašenju im pomažu i vatrogasci iz DVD-a Osijek Donji grad i DVD-a Osijek Gornji grad. Taktički nesavršen nastup pokriva brzina i masovnost okupljanja te sjajne individualne akcije u vrlo kratkom vremenu pa vatru gase za samo četrdeset minuta.

Posljedice izbjegavanja propisa

Izbjegavanje propisa iz područja prostornog planiranja i gradnje najteže se manifestira kod ovakvih događaja. U svojoj praksi svjedočio sam teškim propustima koji su ugrozili objekte, a time i stanovništvo. To su stambeni objekti, gospodarski, trgovački, sportski, zabavni, ugostiteljski i drugi. U nekima je došlo do velike materijalne štete, ali srećom ne i do ljudskih žrtava. Improvizirani disko

klubovi, objekti javne namjene koji se koriste na krivi način (npr. jedan gimnastički objekt koristio se za proslavu Nove godine i u cijelosti iznutra izgorio. Sretna je okolnost da se oko 300 mladića i djevojaka uspjelo spasiti.), vatrometi koji se organiziraju tako da se pirotehnika lansira u najužim gradskim središtima, fasade koje se rade na objektima kolektivnog stanovanja bez da se poštuje klasa negorivosti izolacijskih materijala, plinske instalacije koje se uvode u objekte kolektivnog stanovanja, a odvođi za plinove uvode se u neprikladnu ventilacijsku instalaciju. Krovovišta javnih i stambenih objekata uređuju se tako da se često koriste vrlo gorivi materijali (nedavni primjer je preuređenje kro-

višta javnog objekta sa slamom kao izolacijskim materijalom), a promjene gospodarskih objekata u cilju sprečavanja provale time sprečavaju brzi ulazak vatrogascima i njihovoj opremi. Prekrćavanje robnih centara robom koja se skladišti i po hodnicima, devastacija gospodarskih objekata koji se nalaze u samom središtu grada, a bez nadzora kretanja nepozvanim osobama, bez ispravnih instalacija struje, vode, plina. Parkiranje vozila na nogostupima, vatrogasnim pristupima i pristupnim rampama...sve to povećava mogućnost pojave požara i otežava gašenje.

Zaista, na što točno mislimo kad kažemo da smo u Europi?

